

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ แนวทางปฏิบัติตามกฎกระทรวงในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย เกี่ยวกับลิฟต์

หน่วยงานที่หื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหื้อ นิติบุคคลอาคารชุดต้องทดสอบชิ้นส่วนและอุปกรณ์ของลิฟต์ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เกี่ยวกับเครื่องจักร บันจั้น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือไม่

ข้อเท็จจริง นิติบุคคลอาคารชุด A มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการภายในอาคารชุดมีการว่าจ้างบริษัทต่างๆ เข้ามาจัดการและดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด นิติบุคคลอาคารชุด A ว่าจ้างบริษัท F เพื่อดูแลทรัพย์สินส่วนกลางให้อยู่ในสภาพดี และยังได้ว่าจ้างอีก ๔ บริษัท ได้แก่ บริษัท B C D E ให้ดำเนินการดูแลทรัพย์สินส่วนกลาง

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ ไม่ว่าจะการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการนั้นหรือไม่ก็ตาม

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของนายจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่
ในหน่วยงาน

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

ฯลฯ

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

๒. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร บันจัน และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

“ลิฟต์โดยสาร” หมายความว่า เครื่องจักรใช้สำหรับบุคคลโดยสารหรือขนส่งวัสดุสิ่งของ ขึ้นลงระหว่างชั้นต่าง ๆ ของอาคาร ยานพาหนะ หรือโครงสร้างอื่น

ฯลฯ

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่มีลิฟต์โดยสาร นายจ้างต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตั้งลิฟต์ไว้ในที่มั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
(๒) จัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของลิฟต์ทุกวัน หากส่วนใดชำรุดเสียหายต้องซ่อมแซมให้เรียบร้อยก่อนการใช้งาน และต้องมีสำเนาเอกสารการตรวจสอบไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้

(๓) จัดให้มีมาตรการป้องกันอันตราย และติดป้ายห้ามใช้ลิฟต์ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องเห็นได้ชัดเจน ในระหว่างที่มีการทดสอบ ตรวจสอบ ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาลิฟต์

(๔) จัดให้มีระบบสัญญาณเตือน และมีอุปกรณ์ตัดระบบการทำงานของลิฟต์ เมื่อมีการใช้ลิฟต์ บรรทุกน้ำหนักเกินพิกัดที่ผู้ผลิตกำหนด

(๕) จัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้ลิฟต์เคลื่อนที่ ในกรณีที่ประตูลิฟต์ยังไม่ปิด

(๖) จัดทำคำแนะนำและวิธีการใช้ลิฟต์ และการขอความช่วยเหลือติดไว้ในห้องลิฟต์

(๗) จัดให้มีระบบการติดต่อกับภายนอกห้องลิฟต์และสัญญาณแจ้งเหตุขัดข้อง

(๘) จัดทำคำแนะนำและวิธีการให้ความช่วยเหลือติดไว้ในห้องเครื่องต้นกำลัง และห้อง

ผู้ดูแลลิฟต์

(๙) จัดทำข้อห้ามใช้ลิฟต์ ติดไว้ที่ข้างประตูลิฟต์ด้านนอกทุกชั้น

(๑๐) จัดทำป้ายบอกพิกัดน้ำหนักและจำนวนคนโดยสารได้อย่างปลอดภัยติดไว้
ไว้ในห้องลิฟต์

(๑๑) จัดให้มีระบบไฟส่องสว่างและระบบระบายอากาศที่เพียงพอภายในห้องลิฟต์
ทั้งในขณะใช้งานปกติและกรณีฉุกเฉิน

ข้อ ๔๕ นายจ้างต้องจัดให้มีการทดสอบชิ้นส่วนและอุปกรณ์ของลิฟต์หลังจากติดตั้ง และเมื่อมีการใช้งาน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ การทดสอบการรับน้ำหนักของลิฟต์ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ ของน้ำหนักการใช้งานสูงสุดที่ผู้ผลิตกำหนด

ให้นายจ้างปิดประกาศผลการทดสอบที่อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดประกอบด้วย วัน เดือน ปีที่มีการทดสอบ วัน เดือน ปีที่มีการรับรองหมดอายุ และรายชื่อผู้ทดสอบไว้ในห้องลิฟต์ ให้เห็นได้ชัดเจน และต้องมีสำเนาเอกสารการทดสอบไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

๓. ข้อกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒

ฯลฯ

“ทรัพย์สินส่วนกลาง” หมายความว่า ส่วนของอาคารชุดที่มีใช้ห้องชุด ที่ดินที่ตั้งอาคารชุด และที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีไว้เพื่อใช้หรือเพื่อประโยชน์ร่วมกันสำหรับเจ้าของร่วม

ฯลฯ

“เจ้าของร่วม” หมายความว่า เจ้าของห้องในชุดอาคารชุดแต่ละอาคาร

“นิติบุคคลอาคารชุด” หมายความว่า นิติบุคคลที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

มาตรา ๓๓ นิติบุคคลอาคารชุดที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๓๑ ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล นิติบุคคลอาคารชุดมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการและดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางและให้มีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมติของเจ้าของร่วมภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ตอบข้อหารื้อ พิจารณาตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองผู้ใช้แรงงานจากการทำงานในสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพหรืออนามัยในการทำงาน โดยกำหนดมาตรการควบคุม กำกับดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างเหมาะสมไว้ โดยมาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามคำว่า “นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ ไม่ว่าจะการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด ในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการนั้นหรือไม่ก็ตาม “ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของนายจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม และ “สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ในหน่วยงาน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นิติบุคคลอาคารชุด A มีฐานะเป็นนิติบุคคล บริหารงานโดยกรรมการของนิติบุคคลอาคารชุดที่ได้มาจากการเลือกตั้งของเจ้าของร่วมอาคารชุดซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการและดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด A เมื่อนิติบุคคลอาคารชุดได้ว่าจ้างให้บริษัท F ดูแลทรัพย์สินส่วนกลางให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพื่อประโยชน์ของเจ้าของร่วม โดยดูแลพื้นที่ส่วนกลาง สวน โถงทางเข้า โถงลิฟต์ บำรุงรักษาระบบอาคาร ระบบน้ำใช้ ระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบลิฟต์ ในการบำรุงรักษาซ่อมแซมระบบต่าง ๆ หากมีลักษณะงานเฉพาะทาง

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย

ที่บริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินการเองได้ก็จะจัดหาผู้รับเหมามาดำเนินการ ซึ่งบริษัทฯ ได้ว่าจ้างอีก ๔ บริษัท ให้ดูแลทรัพย์สินส่วนกลาง ได้แก่ ๑. บริษัท B ดำเนินการตรวจสอบ บำรุงรักษาลิฟต์ รวมถึงการรับรองน้ำหนักบรรทุกลิฟต์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ๒. บริษัท C ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ๓. บริษัท D ดำเนินการเกี่ยวกับงานทำความสะอาด ๔. บริษัท E ดำเนินการเกี่ยวกับดูแลสวน จึงถือได้ว่านิติบุคคลอาคารชุดดังกล่าวเป็นสถานประกอบกิจการตามที่กฎหมายกำหนด กรณีที่บริษัทได้ส่งลูกจ้างของตนเองมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในนิติบุคคลอาคารชุดฯ ตามสัญญาว่าจ้าง ซึ่งการทำงานหรือทำประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของนิติบุคคลอาคารชุดฯ หรือไม่ก็ตาม ก็ต้องถือว่าคนที่เข้ามาทำงานหรือทำประโยชน์ในสถานประกอบกิจการดังกล่าว เข้าข่ายเป็น “ลูกจ้าง” ตามมาตรา ๔ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนั้น นิติบุคคลอาคารชุดฯ แม้จะไม่มีนิติสัมพันธ์ความเป็นนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกับผู้ที่เข้ามาทำงานหรือทำประโยชน์ก็ตาม แต่ถือได้ว่านิติบุคคลอาคารชุดฯ มีวัตถุประสงค์ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด A แม้จะเป็นกิจการที่ไม่แสวงหากำไรทางเศรษฐกิจก็ตาม และเป็นผู้อนุญาตให้ลูกจ้างของบริษัทผู้รับจ้างทั้ง ๕ บริษัทดังกล่าวเข้ามาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของตนไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดหรือไม่ก็ตาม ย่อมอยู่ในฐานะนายจ้างตามบทนิยามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔๕ กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้มีการทดสอบชิ้นส่วนและอุปกรณ์ของลิฟต์หลังจากติดตั้ง และเมื่อมีการใช้งานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ การทดสอบการรับน้ำหนักของลิฟต์ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ ของน้ำหนักการใช้งานสูงสุดที่ผู้ผลิตกำหนดเมื่อลิฟต์โดยสารเป็นทรัพย์สินส่วนกลาง นิติบุคคลอาคารชุดฯ จึงต้องดำเนินการจัดให้มีการทดสอบชิ้นส่วนและอุปกรณ์ของลิฟต์หลังจากติดตั้งและเมื่อมีการใช้งานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามข้อ ๔๕ แห่งกฎกระทรวงฯ

อย่างไรก็ตาม แม้นิติบุคคลจะมีฐานะเป็นนายจ้างตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ก็ตาม ในส่วนความรับผิดทางอาญานั้น จะต้องพิจารณาโดยเคร่งครัดตามหลักกฎหมายอาญา กล่าวคือ จะต้องพิจารณาโครงสร้างความรับผิดทางอาญาโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องพิจารณาถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดด้วย ดังนั้น หากปรากฏว่ามีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงาน และมีนายจ้างที่เกี่ยวข้องหลายราย ผู้ประกอบกิจการแม้จะอยู่ในฐานะนายจ้างตามบทบัญญัติของกฎหมาย แต่มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและมีได้มีเจตนาในการกระทำความผิด ก็อาจไม่ต้องรับผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ อ้างอิงหนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๑๐๐๕๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙